

1571259

О. Б. СЕВЕРІНОВА

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

ОСВІТНІ ТРАДИЦІЇ
ПЕРЕВІРЕНІ ЧАСОМ

ОСВІТНІ ТРАДИЦІЇ ПЕРЕВІРЕНІ ЧАСОМ

У навчальному посібнику викладено ключові терміни та категорії теорії держави і права. Висвітлено основні теорії походження держави, поняття та ознаки держави, джерела права, систему права, правові відносини, правову свідомість. Значну увагу приділено сучасним правовим сім'ям та вченню про демократію і права людини.

Навчальний посібник розрахований для студентів юридичних факультетів, викладачів, наукових працівників, а також усіх, хто цікавиться проблемами держави і права.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
ТЕМА 1. МІСЦЕ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА СЕРЕД ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	8
§ 1. Предмет теорії держави і права	8
§ 2. Методологія теорії держави і права	10
ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА	13
§ 3. Поняття та ознаки держави	13
§ 4. Поняття, принципи і функції права	14
§ 5. Основні теорії виникнення держави і права	18
ТЕМА 3. ФОРМА ДЕРЖАВИ	21
§ 6. Поняття та структура форми держави	21
§ 7. Форма правління	21
§ 8. Форма державного устрою	24
§ 9. Форма політичного режиму	26
§ 10. Типологія держави: цивілізаційний та формаційний підходи	26
ТЕМА 4. СУТНІСТЬ ДЕРЖАВИ ТА ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ	28
§ 11. Загальна характеристика державної влади	28
§ 12. Функції і механізм держави	29
§ 13. Орган держави	31
ТЕМА 5. НОРМА ПРАВА	33
§ 14. Поняття і класифікація соціальних норм	33

§ 15. Поняття норми права	36
§ 16. Співвідношення права та моралі	38
§ 17. Структура норми права	39
§ 18. Види правових норм	40
§ 19. Правове регулювання суспільних відносин	42
ТЕМА 6. ПРАВОВІДНОСИНИ	48
§ 20. Поняття, ознаки і види правовідносин	48
§ 21. Загальна характеристика суб'єктів права	50
§ 22. Об'єкти і зміст правовідносин	52
§ 23. Юридичні факти, презумпції і фікції	53
ТЕМА 7. СИСТЕМА ПРАВА І СИСТЕМА ЗАКОНОДАВСТВА	57
§ 24. Система права	57
§ 25. Система законодавства	58
ТЕМА 8. ТЛУМАЧЕННЯ НОРМ ПРАВА	59
§ 26. Поняття і види тлумачення норм права	59
§ 27. Способи тлумачення норм права	60
ТЕМА 9. РЕАЛІЗАЦІЯ І ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА	63
§ 28. Реалізація права	63
§ 29. Застосування права	64
§ 30. Акти правозастосування	65
§ 31. Юридичні колізії і способи їх розв'язання	66
ТЕМА 10. ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ	70
§ 32. Поняття, структура та види правової свідомості	70
§ 33. Правова культура	72
§ 34. Правове виховання і правова освіта	73
ТЕМА 11. ЗАКОННІСТЬ І ПРАВОПОРЯДОК У СУСПІЛЬСТВІ	76
§ 35. Поняття законності і правопорядку	76
§ 36. Гарантії законності	77

ТЕМА 12. ПРАВОВА ПОВЕДІНКА І ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	79
§ 37. Поняття правової поведінки	79
§ 38. Поняття та загальна характеристика правопорушення .	80
§ 39. Юридичний склад правопорушення	81
§ 40. Правомірна поведінка	82
§ 41. Юридична відповідальність: поняття і види	84
ТЕМА 13. СУТНІСТЬ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	90
§ 42. Механізм і стадії правового регулювання	90
§ 43. Правові стимули й обмеження	91
ТЕМА 14. ОСНОВИ ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВознавства	93
§ 44. Поняття та види правових сімей у сучасному світі	93
§ 45. Романо-германська (континентальна) правова сім'я	95
§ 46. Англосаксонська правова сім'я	96
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	101